

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
X Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

29 вересня – 1 жовтня 2016 року

Суми 2016

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІНСТИТУЦІЙ І ІНСТИТУТІВ В ОРГАНІЧНОМУ АГРАРОВИРОБНИЦТВІ

Створення ефективного органічного виробництва в аграрному секторі економіки вимагає певного набору інституцій. Безумовно, основною проблемою в розвитку будь-якого напрямку діяльності при функціонуванні економіки, є інституційні чинники, ефективна розробка та впровадження яких дає змогу отримати бажаний максимальний ефект.

Розвиток органічного виробництва є досить актуальним на сьогодні через низку явних екологічних, економічних та соціальних переваг, що притаманні цій сфері діяльності. Сектор органічної продукції України останнім часом характеризується позитивною і сталою динамікою, причому дані тренди відповідають загальносвітовим, але ринкові механізми не можуть працювати ефективно в неадекватному інституційному середовищі. Розвиток органічного виробництва в сільському господарстві повинний стимулювати створення відповідної системи інституцій та інститутів в нашій державі.

На початковому етапі інституції трактувалися як обмеження, правила, норми, рамки і механізми примусу індивіда до виконання тих або інших дій. На теперішній час значна кількість науковців підтримує концепцію інституцій, як систему правил у функціональному підході для організації бажаного формату поведінки індивідуума у навколишньому середовищі [1]. При цьому інституційні чинники потрібно не тільки враховувати, а й планувати, вимірювати і контролювати.

Але інституції це лише концепції для створення ефективної системи інститутів, через які будуть впроваджуватися соціальні форми функцій об'єктів і суб'єктів економічних відносин, такі як: структурування соціально-економічного буття; встановлення соціально-економічних правил гри; встановлення рамкових обмежень взаємодії; організація та структурування взаємодії індивідів; зменшення економічної невизначеності; зниження рівня та проявів опортунізму; забезпечення передбачуваності і стабільності; встановлення свободи та безпеки взаємодії тощо [2].

На теперішній час, в нашій країні, інституційна структура органічного агровиробництва, являє собою складне соціально-економічне явище. Вона включає в себе наступні елементи: господарські, комерційні, правові, етичні, і т. д. Умовно, вони можуть бути об'єднані в такі групи: інститути влади (Міністерство агропромислового розвитку та його структура, управління агропромислового розвитку, органи державної стандартизації, органи місцевого самоврядування); інститути норми (законодавчі акти, стандарти, норми, правила і т. п.); інститути організації (організаційно-правові утворення для спільного виконання певних функцій як комерційного так і некомерційного характеру); інститути контракти (об'єднання, асоціації, групи, що утворюються з метою захисту економічних інтересів господарюючих суб'єктів, наукові організації, громадські організації); інститути соціальної інфраструктури (державні організації, органи соціального захисту, громадські об'єднання, профсоюзні об'єднання, неформальні організації); неформалізовані інститути (законодавчо не врегульовані правила поведінки, навички, звичаї, традиції, норми поведінки, способи мислення населення); інститути релігії (організаційні утворення релігійного характеру).

Безумовно, необхідні інституційні структури у цьому секторі виникають не автоматично, а в основному за рахунок імпорту наявних інституцій розвинутих країн, що в свою чергу не гарантує запровадження найбільш ефективних з них, оскільки особливу роль у цьому відіграють неформальні норми [3].

Центральним завданням розв'язання проблеми реформування аграрного виробництва є необхідність створення такої інституційної системи, яка б передбачала реформування неефективних напрямів діяльності в аграрній сфері економіки, а також створення умов для заміни техногенно-навантаженого виробництва на органічне для забезпечення покращення якості життя громадян України.

1. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / Норт Д. – К. : Основи, 2000. – 198 с.

2. Олійник М.В. Інституційна динаміка фінансового сектору в умовах ринкової трансформації економіки України / М.В. Олійник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2009_4/Oliynuk_409.html.

3. Стоуньер Т. Информационное богатство: профиль постиндустриальной экономики / Т. Стоуньер // Новая технократическая волна на Западе; [под ред. П.С. Гуревича]. – М. : Прогресс, 1986. – 450 с.